

HUSZONHATODIK FEJEZET

A SZÁLASI-ÉRA

A végkifejlet felé

HORTHY DÖNTÉSE a deportálások felfüggesztéséről, majd Sztójay Döme miniszterelnök menesztéséről, meggyőzte a németeket arról, a magyar kormányzó valóban úgy döntött, hogy Magyarország kilép a tengelyhatalmak szövetségéből. A németek természetesen a kormányzó és a magyar kormány minden lépéséről pontosan tudtak, ügynökeik, akik között sok magas beosztású kormánytisztviselő is akadt, mindenről informálták őket. Következésképp nem vesztegették az időt, hogy megtegyék a szükséges intézkedéseket a Harmadik Birodalom érdekeinek védelmére.

Edmund Veesenmayer – az ideológiailag szilárd, de politikailag pragmatikus náci diplomata – tisztában volt a kormányzó „hítségű” tevékenységével, azonban azt hitte, hogy most is, mint márciusban, Horthy felszínén maradását kívánják meg a Birodalom érdekei. Helyesen látta, hogy a kormányzó személye nemcsak a magyar nép szuverenitását képviseli, hanem egyúttal törvényességet is kölcsönöz a kormány lépéseinek. Így aztán, nehogy még jobban elidegenítse Horthyt, Veesenmayer hajlandó volt eltérni Lakatos Géza tábornok új, katonai kormányát. Sőt augusztus végén még fogadta is Lakatost a német követségen, jöllehet ő és beosztottja, Kurt Haller már intenzív tárgyalásokat folytatott a nyilasok képviselőivel egy Szálasi vezette kormány megalakításának lehetőségéről. A báró Kemény Gáborral, a nyilasok jövődó külügyminiszterével folytatott egyik megbeszélésen Haller odáig ment, hogy felvetette: letartóztatják Lakatost, és úgy gyakorolnak nyomást Horthyra, hogy megfenyegetik annak a hamis hírnék a közzétételével, hogy a felesége állítólag zsidó származású. Veesenmayer szerette volna összeötvözni a Horthy által kínált törvényesség látszatát a Szálasisítól várt szolgálai hűséggel, így aztán augusztus 29-én megszervezte e két magyar vezető újabb találkozását. Csakhogy a magyar jobboldal arisztokrata-konzervatív és ultraradikális szárnyai e két képviselőjének korábbi találkozásához hasonlóan, ez az öszszejövetel is eredménytelen maradt.